

ادامه سرمقاله

روزگاری بس غریب

ولی همین‌ها هستند که اجازه نمی‌دهند جنایات ماست‌مالی شده یا به مرور زمان سپرده شوند.روزگار بس غریبی است،این همه خبرهای متنوع و شتابان و ضدونقیض نمی‌گذارند انسان به یک‌جمع‌بندی برسد:آخرین جنتیکار جنگ بوسنی دستگیر شد،قذافی گفت تا آخرین قطره خون خود می‌جنگد،هارون‌الرشدید گفت الملک‌عقیم، پسر مبارک اشک در چشمش حلقه زده،اسد گفت ما رفتنی نیستیم،علی عبدالله صالح گفت اگر اوضاع آرام نشود ما خودمان می‌رویم…ولی داد‌گاه جنایی بین‌المللی لاهه خود را برای روزهای آینده مهجتر و فعال ترمی‌سازد.

ادامه از صفحه اول

قفسی اتهام

اگرچه آنها روز قبل از محاکمه با حمله به اعتصاب‌کنندگان میدان التحرير و پاک‌سازی میدان تلاش کردند تا از مردم زهر چشم بگیرند. مبارک ۸۳ساله و دیگر متهمان قرار است به اتهامات زیر محاکمه شوند: دستور قلع و قمع تظاهرکنندگان که در خلال آن ۵۰۰انفر کشته و شش‌هزارنفر زخمی شدند،به هدر دادن بیت‌المال و صدور گاز به نرخ بسیار پایین به اسرائیل. وی اگرچه اتهامات انتسابی را رد کرد و آن را نپذیرفتند،اما محاکمه مبارک از جهات زیر بسیار قابل اهمیت است:

– وی رئیس مهم‌ترین کشور عربی است که اصطلاحا الم‌القرای جهان عرب نامیده می‌شود. همچنین نخستین حاکم عربی است که بعد از حوادث اخیر در برابر دادگاه حاضر می‌شود. – اجرای عدالت باعث تشفی خاطر مردمی می‌شود که سالیان متوالی تازیانه استبداد را بر گرده خود احساس کرده و در پیدادگاه‌های حاکم ستمگر محکوم شده و به غیر از خدا پناهگاهی نداشته‌اند. دیدن مبارک و فرزندان او در قفس اتهام این باور را در آنها تقویت می‌کند که براساس سنت خدد،قرار از مجازات برای هیچ کس در هر پست و مقامی که باشد، میسر نخواهد بود.

– مردم دیگر کشورهای عربی که اکنون تحت ستم استبداد هستند به آینده خوشبین شده و با شجاعت بیشتری به صحنه خواهند آمد، زیرا وعده خدا را به عیان می‌بینند. – دیکتاتورها بیش از پیش لرزه بر اندام‌شان خواهد افتاد، زیرا این صحنه برای آنها هم باور نکردنی است، همان گونه که محاکمه و اعدام قلدری مثل صدام حسین قلب آنها را جریحه‌دار کرد و آنان سرنوشت خود را در آینه او دیدند. اکنون بار دیگر مشاهده می‌کنند که پول و سفارش آنان به شورای نظامی حاکم جهت جلوگیری از محاکمه مبارک در برابر اراده مردم شکست‌می‌خورد.

– این مساله حتی اگر با تعویق زمان محاکمه توسط دادگاه رویه‌ور شود و آنان به همین میزان هم بسنده کنند در پیشبرد انقلاب مصر بسیار تاثیر خواهد گذاشت و مردم باور خواهند کرد که خواستن توانستن است و صبر و بردباری توشه راه است.

اکنون دو مساله ادامه محاکمه مبارک را تهدید می‌کند. نخست به تعویق افتادن محاکمه به دلایل حقوقی یا به بهانه بیماری مبارک و دیگری فشار مردم برای انتقام. هر دو مساله مانع افشای بسیاری از مسایل می‌شود که نقش اساسی در بیداری مردم خواهند داشت.

■ ■ ■

۱ – نکته جالب اینکه نظامیان در محاکمه امروز اجازه ندادند تا تلویزیون الجزیره این مراسم را پوشش دهد، در حالی‌که بی‌بی‌سی و دیگر شبکه‌ها در دادگاه حضور داشتند؛ آنان بر تاثیر کتال الجزیره در بیداری اعراب به خوبی واقفند! * پژوهشگر تاریخ و کارشناس سبایل خاورمیانه.

در این روز

۴ اوت ۱۹۴۲

آغاز نبرد استالینگراد

■ با حمله‌های ارتش چهارم و ششم رایش سوم به استالینگراد، بزرگ‌ترین و خونین‌ترین نبرد تاریخ آغاز شد.

نبرد استالینگراد پس شکست‌های پیاپی آلمان‌ها و در ۳۱ ژانویهٔ ۱۹۴۳ پایان یافت. از ارتش زرهی عظیم آلمان جز ۹۱ هزار مرد یخ‌زده و گرسنه چیزی نماند که همگی به همراه ۲۴ ژنرال آلمانی به اسارت گرفته شدند.

نیروهای شوروی، ۲۵۰ هزار جسد متعلق به آلمان‌ها و رومانیایی‌ها در داخل و حومه شهر یافتند.

کل تلفات نیروهای محور شامل آلمان، ایتالیا، رومانی و مجارستان، در حدود ۸۰۰ هزار نفر تخمین زده می‌شود. تاریخ‌نگاران برآورد می‌کنند که یک‌میلیون و صدهزار نفر از سربازان و نیروهای مردمی شوروی در هفت ماه دفاع از شهر جان باختند.

هر چهار نفری که پس از سرنگونی نظام پادشاهی در مصر به قدرت رسیدند و بر خود عنوان رئیس‌جمهوری گذاشتند سرانجام خوشایندی نداشتند. ملک فاروق، آخرین پادشاه دودمان خدیوی مصر و برادر «فوزیه» نخستین همسر شاه ایران بود که در جریان کودتای ۲۳ ژوئیه ۱۹۵۲ سرنگون شد و در سال ۱۹۶۵ در رم بر اثر عارضه قلبی درگذشت. مرگ در ۴۵ سالگی در غربت و تنهایی به سراغ او آمد. ژنرال محمد نجیب و سرهنگ جمال عبدالناصر بر کودتای خود که بر موجی از احساسات «پان‌عربیسم» سوار شده بود عنوان انقلاب گذاشتند. نجیب برای خود عنوان پُر طمطراق «ریاست شورای فرماندهی انقلاب» را کنار گذاشته بود و گمان می‌کرد ناصر به ایفای نقش دوم در این نمایش پرتماشاگر راضی خواهد ماند؛ گمانی که کمتر از یک سال بعد بطلان آن ثابت شد. ژنرال نجیب در ۱۸ آوریل ۱۹۵۴ میلادی قربانی هم‌رزم خود، سرهنگ جمال عبدالناصر شد و تا پایان عمر ۱۹۸۴– در گوهنای بازداشت خانگی تحت نظر بود ناصر در ادامه برای مشروعیت‌بخشیدن به قدرت خود در سال ۱۹۵۶ میلادی، یک همه‌پرسی عمومی برگزار کرد. همه‌پرسی که نتیجه آن را پیش مشخص بود: ۹۸/۸۴درصد رای «آری» به این ترتیب سرهنگ سابق در ۲۷سالگی رئیس‌جمهوری مادام‌العمر مصر شد. ناصر از آن پس و تا زمانی که شکست ویرانگر ژوئن ۶۷ از اسرائیل، ستون فقرات شعارهای پان‌عربیسم را خورد کرد، رهبر بلامنزع مصر و حتی کل جهان عرب به شمار می‌رفت. قضاوت در مورد کارنامه سیاسی او هنوز هم پس از گذشت چهار دهه یکی از موضوعات جنجالی وبحث‌برانگیز در میان توده‌ها و روشنفکران جهان عرب به شمار می‌رود. او زمین‌های متعلق به زمین‌دارن بزرگ را میان دهقانان بی‌زمین تقسیم کرد؛ همچنین بانک‌ها، شرکت‌های بیمه، شرکت‌های واردات و صادرات و موسسات خارجی را ملی کرد. اما جسورانه‌ترین اقدام او ملی کردن کانال سوئز در سال ۱۹۵۶ بود. اقدامی که به گفته خودش با الهام از نهضت ملی

استرداد نوربه‌گاه به پاناما

خبرگزاری فرانسه:پاریس، رهبر نظامی سابق پاناما برای محاکمه به آن کشور بازخواهد گرداند. ماتولئ نوربه‌گاه به دلیل قاچاق مواد مخدر و پولشویی در فرانسه زندانی است. نوریکا همزمان در ارتباط با کارنامه حکومت نظامی شش ساله خود در فاصله سال‌های ۱۹۸۳ تا ۱۹۸۹ در پاناما سه محکومیت در زمینه نقض حقوق بشر دارد.

ادامه از

۲۸ ژانویه: تظاهرات میلیونی معترضان موسوم به «جمعه خشم» بعد از برگزاری نماز جمعه. گروه‌های اصلی اپوزیسیون مانند

اخوان المسلمین و محمد البرادعی هم به معترضان خیابانی پیوستند. ارتش خود را وارد ماجرا نکرد و تنها از دور نظاره‌گر بود. مردم ارتشیان را برادر خطاب می‌کردند. مبارک اولین سخنرانی خود را در شامگاه جمعه با خشم ایراد کرد. او گفت: در انتخابات آتی نامزد نخواهم شد. مبارک عمر سلیمان را به

۲ مععاونت خود انتخاب می‌کند.

۴ فوریه: برای اولین‌بار برخوردی بین طرفداران مبارک و مخالفان رژیم در میدان تحریر روی داد. مردان مبارک سوار بر اسب و شتر به جان معترضان می‌افتند.

«خالد فهمی» تاریخ‌نگار مصری و رئیس دپارتمان تاریخ دانشگاه آمریکایی قاهره در این مصاحبه در مورد نقش ارتش مصر در گذشته و آینده این کشور می‌گوید.

■ ■ ■

۴ ارتش مصر از زمان انقلاب جولای ۱۹۵۲ چه نقشی در دولت و جامعه ایفا کرده و این جایگاه ویژه چه پیامدهایی تا به امروز داشته است؟

از نظر تاریخی ارتش مصر از یک سو در به اصطلاح انقلاب جولای ویژگی‌های یک کودتاجی را داشت. از سوی دیگر این ارتش هرگز چهره نیرویی شکست‌خورده و در آستانه فروپاشی از خود نشان نداد و بعد از انعقاد پیمان صلح (با اسرائیل) بالاخره تبدیل به ارتش مبارک شد. زوایای این سه دوره هنوز هم برای تاریخ‌نگاران تاریک مانده است زیرا بایگانیی ارتش مصر برای کارهای تحقیقاتی گشوده نمی‌شود و صحبت در مورد افراد ارتش هم هنوز یک تابو به شمار می‌آید. به همین خاطر برای اندکی روشن‌نگری در این مورد چارای ندایم جز آنکه به اطلاعاتی که در کتب‌ابه، مقالات و روزنامه‌ها در خارج آمده است، اکتفا کنیم. مهم‌ترین دستاورد این انقلاب توجیه به ضرورت ارتباط دقیق‌تر با نپله‌ها بود. این ارتش از سربازان وظیفه تشکیل شده است.

آیا از رفتار ارتش در جریان انقلاب ۲۵ژانویه شگفت‌زده شدید؟
این ارتش بود که شگفت‌زده شد و چارهای جز قربانی کردن

جهان

وارثان ناکام فاروق

مازیار خسروی

اسرائیل با حمله‌ای غافلگیرانه به سه کشور مصر، سوریه و اردن تاخت، نیروی هوایی ساخت شوروی مصر که ناصر امید بسیاری به آن بسته بود در نخستین روز جنگ روی بلند فرودگاه نابود شد. پس از آن سرنوشت جنگ دیگر مشخص بود. شش روز بعد آتش پس در حالی بر قرار شد که اعرابه صحرای سینا، بلندی‌های جولان، نوار غزه و کرانه باختری رود اردن را از دست داده بودند. ناصر استعفا داد اما طرفدارانش به خیابان ریختند و «ریس» دوباره به کاخ ریاست‌جمهوری بازگشت. اما او هرگز و تا زمانی که در سال ۱۹۷۰ بر اثر سکته قلبی درگذشت از زیر

سیگار به اضافه استعفای دولت

بی‌بی‌سی: مردی که به کشتار ۷۷ نفر در نروژ اقرار کرده، فهرستی از خواسته‌های خود را ارائه داده که به گفته وکیلش «غیرواقعی و بسیار دور از دسترس است.» آندرس برینگ بریویک در این فهرست، خواهان کناره‌گیری دولت و بررسی سلامتی روانی‌اش توسط متخصصان ژاپنی شد، او همچنین در خواست سیگار کرده است.

مبارک در قفس از خود دفاع کرد

محاکمه دیکتاتور

و به ویژه جوانان خواست تا سرنگونی رژیم مبارک صبر و استقامت در پیش گیرند. تظاهرات گسترده در اسکندریه و شهرهای دیگر در پی آنچه به «جمعه رفتن» نامیده شد، برای کناره‌گیری مبارک بر گزار شد.

۴ فوریه: علیرغم دستور ارتش به ترک محل، معترضان میدان تحریر را در دست گرفتند عمر سلیمان گفت: که جامعه مصر برای گذار به دموکراسی آماده نیست.

۸ فوریه: تظاهرات‌کنندگان ساختمان مجلس و دولت را

بار این شکست کمر راست نکرد. بسیاری «محمد انورالسادات» رانامحتمل‌ترین گزینه‌جانشینی‌ناصر می‌دانستند. گفته‌می‌شد «رییس» به او لقب «حمار» داده است.اما این نظامی سسیه چرده از سایر قربیان تیره‌وش تر و موقعیت‌سنج‌تر بود. قدرت را قبضه کرد و تنها زمانی آن را رها کرد که گلوله‌های «خالد اسلامبولی» در ۱۹۸۱ در جریان رژه ارتش بر سینه‌اش نشست. سادات نخستین رهبر عربی بود که توانست در رویارویی نظامی در برابر اسرائیل به یک «پیم پیروزی» دست پیدا کند. ارتش تحت رهبری او در سال ۱۹۷۳ و هنگامی که اسرائیل گمان داشت، اعراب در ماه رمضان حمله نمی‌کنند از کتال سوئز گذشت و بخش‌هایی از سینا را پس گرفت. این «پیم پیروزی» چنان سرمایه‌ای از اعتمادبنفس به سادات بخشید که سبب شد به مدد آن نخستین رئیس دولت عربی باشد که با اسرائیل قرارداد صلح امضا کند و باقی سینا را پس بگیرد. او به خاطر دست دوستی دادن به مناحیم بگین در سال ۱۹۷۸ میلادی برنده جایزه صلح نوبل شد اما اعراب هرگز این‌ گناه را بر او نبخشدند. «محمد حسنی سید مبارک» که دیروز در قفسی در قاهره محاکمه شد، چهارمین رئیس‌جمهوری و ولایسین وارث مادام‌العمر ملک فاروق بود.

او در طول ۳۰ سال ریاست‌جمهوری خود، «حالت فوق‌العاده» را که از زمان جنگ شش‌روزه برقرار شده بود، حفظ کرد و قدرت و اعتباری را که به عنوان فرمانده نیروی هوایی در جریان جنگ ۱۹۷۳ به دست آورده بود بر سر دیکتاتوری و در پیش نگرفتن به موقع اصلاحات گذاشت. شاید مصریان، چند دهه بعد او را به دادگاه تاریخ با شفقت بیشتری به داوری بنشینند؛ کسی که بسیار کمتر از هم‌ترازان دیگر خود در خاورمیانه برای حفظ کاخ قدرت به خشونت متوسل شد. نتیجه و حکم دادگاه کنونی هرچه باشد، مبارک از سرزمینی که روزگاری در آن سروری می‌کرد به اندازه یک «گور» سهم می‌رد. چیزی که بسیاری از دیکتاتورها، آرزویش را به گور برند.

رای اعتماد به ژنرال

ایسنا:ژنرال مارتن دمسی، پس از تایید سنای آمریکا رسماً به عنوان رئیس آتی ستاد مشترک ارتش آمریکا انتخاب شد. او ۵۹ سال سن دارد و در پایان ماه سپتامبر سال جاری جایگزین در ریادر مایک مولن در مقام ریاست ستاد مشترک ارتش آمریکا خواهد شد. مایک مولن، از سال ۲۰۰۷ عهده‌دار این سمت بوده است.

فردای تظاهراتی که بزرگ‌ترین تظاهرات از زمان آغاز انقلاب ۲۵ ژانویه توصیف شد، به محاصره خود در آوردند. **۱۰فوریه:** مبارک در سخنان نیمه‌شب خود بر کناره‌گیری نکردن از قدرت تا پایان دوره ریاست خود تاکید و اختیارات رئیس‌جمهوری را بر اساس قانون اساسی به معاون خود تفویض کرد. تظاهرات‌کنندگان با رد سخنان مبارک و سلیمان بر خواسته اصلی خود که همان کناره‌گیری و سرنگونی رژیم بود تاکید کردند. هزاران تظاهرانکننده پس از سخنان مبارک به سمت کاخ ریاست‌جمهوری و ساختمان تلویزیون دولتی به راه افتادند و ارتش هم سیم خاردار در اطراف کاخ نصب کرد.

جمعه۱۰فوریه: سپس از ۱۸ روز مقاومت خیابانی رژیم

حسنی مبارک سقوط کرد.

بی‌بی‌سی: از فرار ده‌ها زندانی از زندان سرپل در شمال افغانستان جلوگیری شد. این زندانیان که بیشتر آنان به اشد مجازات محکوم شده‌اند، به تصمیم دادگاه در مورد پرونده‌هایشان اعتراض داشتند. ۶۰ نفر از زندانیان در برنامه فرار از زندان شرکت داشتند اما هیچ‌یک نتوانستند فرار کنند. زندانیان با سنگ و چوب به نگهبانان زندان حمله کردند و برای مدتی، شماری از کارکنان زندان را به گروگان گرفتند. در نتیجه درگیری این افراد با نیروهای امنیتی، حداقل دو نفر از محافظان زندان زخمی شدند.

محاکمه کردهای ترکیه

بی‌بی‌سی: بیش از صد سیاستمدار کرد در ترکیه به علت تقاضای شرایط بهتر برای رهبر زندانی حزب کارگران کردستان ترکیه تحت پیگرد قانونی قرار گرفته‌اند. دادستانی گفته درخواست این ۱۰۶ نفر – که دو سال پیش تسلیم شد – شامل تبلیغات تروریستی است و در صورتی که جرم آنها به اثبات برسد، با مجازات تا ۲۰ سال حبس مواجه خواهند شد. دادستانی می‌گوید در خواست برقراری شرایط بهتر برای اوجالان در زندان، مصداق تبلیغات تروریستی است. اوجالان در سال ۱۹۹۹ بازداشت و به اتهام خیانت محاکمه شد.

بازداشت تازه در سوایبی شند

یورونیوز: پلیس بریتانیا، سربدبیر پیشین بلندپایه شرکت رسانه‌ای «یوز کورپریشن» را بازداشت کرد. استنورت کوئتر ۷۱ساله، متهم به فساد مالی و دست داشتن در انجام تحقیقات غیرقانونی از زندگی افراد و شنود مکالمات تلفنی بیش از چهار هزار نفر در نشریه «یوز آو د ورلد» است. کوئتر، یازدهمین فردی است که در ارتباط با این پرونده بازداشت می‌شود و بازداشت او می‌تواند به عنوان تشدید فشار علیه روبرت مرداک، صاحب شرکت «یوز کورپریشن» و پسرش جیمز مرداک، مدیر اجرایی شرکت تعبیر شود.

تلاش برای ارزان کردن بنزین

بی‌بی‌سی: دولت افغانستان می‌گوید که تلاش‌هایی را برای کاهش بهای بنزین در بازارهای این کشور آغاز کرده و قرار است به زودی هیاتی برای خرید نفت به روسیه اعزام شود. وزارت تجارت افغانستان باور دارد که با خریداری نفت از روسیه، بهای هر لیتر بنزین در بازارهای افغانستان پنج افغانی کاهش خواهد یافت. به گفته وزارت تجارت افغانستان، علاوه بر خریداری نفت از روسیه، قرار است تا ۳۰۰ هزار تن نفت هم از ایران وارد افغانستان شود.

دور و نزدیک

بزرگ‌ترین حمله سایبری تاریخی

رویترز: کارشناسان امنیت کامپیوتری از «بزرگ‌ترین مجموعه حملات سایبری تا امروز» و نفوذ به شبکه ۷۲ سازمان جهانی، از جمله سازمان ملل متحد پرده برداشته‌اند. گفته می‌شود چین در این حمله سایبری دست داشته است. شرکت معتبر مک‌افی که از این هک بزرگ پرده برداشته، می‌گوید: «یک عامل دولتی» پشت این حملات بوده است. همه شواهد از دست داشتن چین خبر می‌دهند. فهرست طولانی قربانیان این پروژه پنج‌ساله، دولت‌های آمریکا، تایوان، هند، کره‌جنوبی، ویتنام، کانادا، سازمان آسه‌آن و کمیته بین‌المللی المپیک و همین‌طور چند پیمان‌کار دفاعی را در برمی‌گیرد.

عمه ولیعهد کره‌شالی در مسکو

ایسنا: خبرگزاری جنوبی گزارش داد: کی‌م‌کینگ‌هوپی، خواهر رهبر کره‌شمالی در فرودگاه مسکو دیده شد. گمان می‌رود «کی‌م» که توسط چند محافظ احاطه شده بود و با کم‌ری خمیده به سختی راه می‌رفت برای درمان به مسکو رفته باشد. این زن ۶۵ ساله نقشی کلیدی در رساندن کوچک‌ترین پسر رهبر کره‌شمالی به جایگاه جانشینی پدرش داشت و نفوذ زیادی بر حزب کمونیست حاکم بر این کشور و نتیکان نظامی دارد. با وجود اینکه او پیش‌زمینه کمی در امور نظامی دارد اما سپتامبر گذشته به او عنوان ژنرال چهارستاره اعطا شد.

افتتاح سفارت مخالفان قذافی

ریانوووستی: وزارت امور خارجه آمریکا به شورای ملی انتقالی لیبی (مخالفان قذافی) اجازه داد تا سفارت خود را در واشگتن افتتاح کرده و امکان دسترسی به ۱۳میلیون دلار از دارایی‌های توقیف شده را به دست آورد. این تصمیم پس از آن گرفته شد که ایالات متحده، حکومت شورای ملی انتقالی را به رسمیت شناخت. آمریکا، سفارت قذافی در واشنگتن را اندکی قبل از آغاز عملیات نظامی ناتو در لیبی در ماه مارس تعطیل کرد.» قیام علیه قذافی – که بیش از ۴۰ سال است در این کشور حکومت می‌کند – از روز ۱۵ فوریه آغاز شده است.

فرار ناکام از زندان سرپل

بی‌بی‌سی: از فرار ده‌ها زندانی از زندان سرپل در شمال افغانستان جلوگیری شد. این زندانیان که بیشتر آنان به اشد مجازات محکوم شده‌اند، به تصمیم دادگاه در مورد پرونده‌هایشان اعتراض داشتند. ۶۰ نفر از زندانیان در برنامه فرار از زندان شرکت داشتند اما هیچ‌یک نتوانستند فرار کنند. زندانیان با سنگ و چوب به نگهبانان زندان حمله کردند و برای مدتی، شماری از کارکنان زندان را به گروگان گرفتند. در نتیجه درگیری این افراد با نیروهای امنیتی، حداقل دو نفر از محافظان زندان زخمی شدند.